

ските българи, предимно търговци, които постоянно пътуват между Цариград и Сливен, Добрович поддържа връзки с местните дейци на църковнонационалното движение. През 1871 г. Панайот Минков, водач на Сливенската черковна община, получава 25 екземпляра от брошурата "Какъв е един, който се готви за владика", насочена против амбициите на архимандрит Григорий да бъде избран за владика. Книгата е отпечатана в печатницата на в. "Македония" и е изпратена от Димитър Добрович и Петко Славейков³³.

Непоследователността в опита за реализиране на идеята за български всекидневник се дължи донякъде и на предпазливостта и прагматизма на Добрович, наложени от желанието за стопански просперитет, социална сигурност и подкрепа от органите на властта. Все пак той принадлежи към онези цариградски българи, за които Марко Балабанов пише: „Там (в Цариград-б.м.) се срещат две чувства противоположни. От една страна грижа за самосъхранението, а от друга патриотическо настроение“.³⁴ Добрович играе централна роля в обществения живот на българите в Цариград и има достъп до видни личности от централната власт. Той е между замогналите се български търговци, но все пак няма влиянието и авторитета на братя Тъпчилещови, на д-р Стоян Чомаков и др. Предпазливостта, примиреността и опасението от усложнения са присъщи на големия родолюбец.

Известно е, че в Османската империя много трудно се получава разрешение за вестник, факт, който не отричат и турските историци. Нури Инугур, преподавател в Истанбулския университет, твърди, че властта налагала „светкавично“ контрол над пресата³⁵. В стремежа си да решат стопански въпроси или да реализират някоя културно-просветна инициатива цариградските българи, включително Димитър Добрович, нерядко търсят начин да ангажират и привлекат на своя страна представители на османската официална власт. На пръв поглед „легитимно“ и „конформистко“ това отношение към държавните институции, макар и представляващи една чужда сила, е обусловено до голяма степен от обективните условия и тяхната реалистична преценка. Показателни в тази посока са разсъжденията на д-р Христо Стамболски по повод спирането на в. „Македония“, в които проличава рационалното му мислене: „Сега когато имаме нужда от вестници да осветляват народа ни, да не би да изпадне в униние или уплашен от схизмата, да се отцепи една част от него, сега, когато трябваше нашия печат, и тъй малоброен, да бъде сплотен, единодушен и съгласен да крепи колебающата се още в неизвестност Българска екзархия, най-после сега, когато трябваше да се поддържа почитта и авторитета на екзарха и на духовенството ни и на дейците ни миряни, както пред правителството и пред враговете ни-гърците,-тъй и пред народа ни, и пред